

Uitsluitend ingediend via www.internetconsultatie.nl

Kwartiermakers Toekomst Accountancysector

T.a.v. mevrouw drs. M.E. de Vries RA en de heer mr. C.A. Fonteijn

Eindhoven, 17 september 2021

Kenmerk : AAC 21-012

Betreft : Reactie BDO op internetconsultatie Audit Quality Indicators

Geachte mevrouw de Vries, geachte heer Fonteijn,

Op 8 juli 2021 heeft u het ‘Consultatiedocument Audit Quality Indicators’ gepubliceerd. Door middel van deze brief reageren wij op de door u gestelde vragen in het consultatiedocument.

1. Algemeen

Wij omarmen de beweging tot duurzame verbetering van auditkwaliteit volledig. Wij beschouwen kwaliteit niet als randvoorwaarde of hygiënefactor, maar als hét fundament van onze strategie, verankerd in onze missie “Het toevoegen van zekerheid aan organisaties, ondernemers en aan de maatschappij door het altijd en overal leveren van topkwaliteit”. We hebben voortgang geboekt in eerdere verandertrajecten en zetten doorlopend stappen om kwaliteit verder te verbeteren en te waarborgen. Het streven naar kwaliteit is een continu proces.

In dat proces past wat ons betreft het voorstel om door middel van kwaliteitsindicatoren, in combinatie met de organisatie specifieke kengetallen, aan gebruikers inzicht te geven in de factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van de wettelijke jaarrekeningcontroles, zoals cultuur, frauderisico’s, innovatiebereidheid en kwaliteitsbeheersingssysteem.

2. Reactie op vragen Kwartiermakers

In het consultatiedocument zijn de volgende centrale vragen gesteld:

- a. Heeft u concrete suggesties om de bruikbaarheid van de voorgestelde set AQI’s te verhogen? Denk bijvoorbeeld aan AQI’s die volgens u nog toegevoegd zouden moeten worden of juist zouden moeten afvallen. Zie ook bijlage 3 met afgevallen AQI’s.
- b. Welke AQI’s zou u eventueel op een ander aggregatieniveau (bijvoorbeeld op het niveau van de controle-opdracht of dat van de individuele accountant) willen terugzien op het openbare AQI-dashboard.

Op beide vragen gaan wij in het vervolg van deze brief in.

- a. *Heeft u concrete suggesties om de bruikbaarheid van de voorgestelde set AQI's te verhogen? Denk bijvoorbeeld aan AQI's die volgens u nog toegevoegd zouden moeten worden of juist zouden moeten afvallen. Zie ook bijlage 3 met afgevallen AQI's.*

1. Betrokkenheid gebruikers bij evaluatie en kwalitatieve ontwikkeling AQI's vergroten
Zoals in het consultatiedocument wordt aangegeven is het doel van de AQI's om aan gebruikers inzicht te verstrekken in de kwaliteit van de wettelijke jaarrekeningcontroles. Onze suggestie ziet op het prominenter maken van de rol van de gebruikers bij de evaluatie en kwalitatieve ontwikkeling van de AQI's.

In de door het Ministerie van Financiën voorgelegde consultatie Wet toekomst accountancysector zijn voorstellen opgenomen met betrekking tot de juridische verankering van de AQI's. Onderdeel van die voorstellen is het instellen van een onafhankelijke commissie binnen de NBA, die in meerderheid uit niet-accountants bestaat. Deze commissie evalueert periodiek (voor het eerst na vier jaar) de set van AQI's en doet aanbevelingen aan de minister die vervolgens de (gewijzigde) set AQI's vaststelt.

Wij stellen voor deze onafhankelijke commissie van gebruikers een meer actieve rol te geven en niet een periode van vier jaar af te wachten om vast te stellen of de set voldoet en kwalitatief toereikend is. Wat ons betreft zou een dergelijke onafhankelijke commissie een ruimer mandaat mogen hebben, waarbij jaarlijks geëvalueerd wordt of de set voldoet en verder verbeterd kan worden. Een dergelijke aanpak helpt de sector en helpt de gebruikers eerder en beter inzicht te verkrijgen.

Door de commissie een actievare rol te geven zullen we doelstelling om gebruikers inzicht te geven in de kwaliteit van de wettelijke jaarrekeningcontrole eerder en effectiever bereiken.

Een evaluatie na afloop van de voorgestelde vier jaar van het geheel (werking onafhankelijke commissie met uitgebreid mandaat gedurende de eerste vier jaar, ontwikkeling van de set AQI's gedurende de vier jaar versus de doelstellingen van deze set AQI's zoals ook door de kwartiermakers in het consultatiedocument zijn aangegeven) lijkt ons overigens prima.

2. AQI 3 'Fraude en continuïteit' uitbreiden met aantal meldingen FIU

Wij stellen voor bij deze AQI's ook het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties op te nemen. Jaarlijks doen accountantsorganisaties vele meldingen bij de FIU van geconstateerde ongebruikelijke transacties bij klanten. Dit aantal meldingen geeft inzicht in de rol die wij als accountancysector hebben bij de strijd tegen fraude en criminaliteit en zou daarmee prima passen bij deze AQI.

3. AQI 8 'Innovatiebereidheid' vervangen door AQI VI 'Tijdsbesteding opleiding'

AQI 8 is bedoeld om inzicht te geven in de innovatiebereidheid van de accountantsorganisatie. Op zich een goed idee, zij het dat naar onze mening te veel kanttekeningen te plaatsen zijn bij een dergelijke AQI waardoor de bruikbaarheid en het nut voor gebruikers naar onze mening uiterst laag is.

De kanttekeningen bij deze AQI zien op zaken zoals:

- Hoe om te gaan met investeringen in het internationale netwerk;
- Hoe om te gaan met investeringen die binnen het nationale netwerk en niet uitsluitend voor de accountantsorganisatie worden gedaan;

- Wat te doen indien gekozen is voor een IT-strategie om uitsluitend innovaties vanuit de markt te betrekken indien en zodra de productontwikkeling volledig is afgerond.

Naar onze mening is het interessanter te weten hoeveel tijd en aandacht een accountantsorganisatie besteed aan opleiding en training. Juist deze inspanning geeft aan wat de organisatie doet om als organisatie en met alle medewerkers 'fit for the future' te zijn en te blijven. Om in te kunnen blijven spelen op alle (maatschappelijke en economische) ontwikkelingen is het voor een accountantsorganisatie noodzakelijk om jaarlijks te blijven investeren in de professionals en de ontwikkeling van professionals.

Om die reden stellen wij voor om AQI 8 te vervangen door de in bijlage 3 (Afgevallen AQI's) opgenomen AQI VI 'Tijdsbesteding opleiding'.

b. Welke AQI's zou u eventueel op een ander aggregatieniveau (bijvoorbeeld op het niveau van de controle-opdracht of dat van de individuele accountant) willen terugzien op het openbare AQI-dashboard.

4. AQI 1 'Betrokkenheid externe accountant' niet op individueel niveau rapporteren en publiceren.

In het consultatiedocument wordt voorgesteld om AQI 1 'Betrokkenheid externe accountant' niet alleen op organisatieniveau, maar ook op individueel niveau van de externe accountant te rapporteren en te publiceren.

Uit principiële overwegingen vinden wij dit geen goede zaak.

De afgelopen jaren zien wij als accountantsorganisatie juist op het gebied van kwaliteitsbeheersing een beweging naar het kwaliteitsstelsel van de accountantsorganisatie en de wijze waarop de accountantsorganisatie waarborgen treft en de externe accountants ondersteunt bij de uitoefening van hun vak en bij de uitvoering van de individuele controle-opdracht. Deze beweging zien wij niet alleen vanuit de AFM als toezichthouder, maar ook vanuit nationale en internationale wet- en regelgeving zoals ISQM-1 en ISQM-2.

Door op deze wijze een AQI in te richten op het niveau van de individuele accountant wordt afgeweken van de (internationale) bewegingen die plaats vinden.

Tevens komt daarmee ongewenst de (publieke) focus op het individu te liggen, hetgeen kan leiden tot onbedoelde prikkels en ongepaste acties tegen individuele accountants. Wij zijn van mening dat wij onze accountants daartegen moeten beschermen, ook al om de aantrekkelijkheid van het beroep niet verder af te breken.

Daarnaast kunnen wij het ons niet voorstellen dat gebruikers het nuttig vinden om een lijst met meer dan 1800 externe accountants te ontvangen en verwachten wij dat gebruikers met een dergelijke lijst door het bomen het bos niet meer zien.

Een rapportage over AQI 1 "Betrokkenheid externe accountant" op individueel niveau kunnen wij ons beter voorstellen indien de AQI onderdeel wordt van de met een klant per controleopdracht af te spreken AQI's, een en ander naar Canadees model.

In het Canadees model zijn de AQI's een instrument tussen accountant, interne toezichthouder (RvC/ auditcommissie) en management tijdens de uitvoering van de controle, waarbij direct sturing kan worden gegeven aan de controle en hiermee de kwaliteit en het inzicht daarin verbetert. Jaarlijks zijn de resultaten hiervan terug te vinden in het jaarverslag

van de gecontroleerde. Voordeel van dit model is dat hiermee samen met de belangrijkste en meest directe stakeholders een set van AQI's kan worden samengesteld en gevolgd door bestuurders, toezichthouders én aandeelhouders. Een initiatief met AQI's naar Canadees model valt echter buiten de scope van dit consultatiedocument.

Tot slot vragen wij ons af of publicatie over AQI 1 “Betrokkenheid externe accountant” op individueel niveau niet in strijd is met de privacyregels, waarmee een accountantsorganisatie, die dit toch rapporteert, de geheimhouding ten opzichte van de externe accountant overtreedt en daarmee handelt in strijd met internationale en nationale wetgeving, zoals de AVG.

Het voorgaande geldt overigens ook voor eventuele andere AQI's waarvoor overwogen wordt om die door middel van een down-drill mogelijkheid op individueel niveau zichtbaar te maken (zoals bijvoorbeeld bij AQI 6 wordt aangegeven).

Gaarne bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
BDO Audit & Assurance
namens deze,

mr. M.A. de Kleer
Chief Quality Officer
Lid Raad van Bestuur

J.H. Renckens RA
Head of Audit
Lid Raad van Bestuur, titulair